

Sicrhau tegwch i fyfyrwyr yn 2021

Y Pwyllgor Deisebau | 13 Hydref 2020
Petitions Committee | 13 October 2020

Reference: RS20/13898-4

Rhif y ddeiseb: [P-05-1025](#)

Teitl y ddeiseb: Sicrhau tegwch i fyfyrwyr yn 2021

Testun y ddeiseb: Fel y mae'r Gweinidog Addysg yn ei gydnabod, mae'r wythnosau diwethaf wedi bod yn eithriadol o anodd i bobl ifanc sydd eisoes wedi'u rhoi dan anfantais oherwydd Covid-19. Rydym yn croesawu ymddiheuriad y Gweinidog Addysg. Yn awr, mae'n hanfodol bod Llywodraeth Cymru yn cymryd camau brys i sicrhau bod myfyrwyr sydd i fod i sefyll arholiadau safon uwch, Bagloriaeth Cymru a TGAU yn 2021 yn cael eu trin yn deg ac nad oes unrhyw un dan anfantais.

Croesewir yr adolygiad annibynnol a gynllunnir yn fawr, ac edrychwn ymlaen at glywed rhagor o fanylion.

Gwybodaeth ychwanegol: Yng Nghymru, gyda lefelau AS, a mwy o ffocws ar waith cwrs, mae gennym sail fwy cadarn ar gyfer barnu gwaith myfyrwyr. Fodd bynnag, mae'n rhaid i lwfansau gael eu gwneud ar gyfer yr amser y mae myfyrwyr wedi methu yn yr ysgol neu'r coleg.

Mae'n amlwg i'n haelodau bod angen i Lywodraeth Cymru wneud newidiadau i arholiadau'r flwyddyn nesaf er mwyn magu hyder bod y graddau a ddyfernir y mae cyfleoedd pobl ifanc mewn bywyd yn cael eu penderfynu arnynt, yn cydnabod ac yn gwobrwyo eu cyflawniadau'n briodol.

Credwn hefyd y dylai Llywodraeth Cymru ganolbwyntio nawr ar:

- Lleihau cynnwys y cwricwlwm a gaiff ei asesu ar gyfer arholiadau TGAU, Bagloriaeth Cymru a safon uwch yr haf nesaf, drwy wneud rhai topigau'n ddewisol ar draws pob pwnc.

- Gweithio gydag athrawon, darlithwyr, arweinwyr ac undebau llafur i ddatblygu system Gymreig o raddau a asesir gan canolfannau cymedroli rhag ofn y bydd mwy o darfu ar arholiadau yr haf nesaf.
- Defnyddio'r cyfle hwn i ddatblygu system gadarn sy'n sicrhau bod pobl ifanc yn cael eu gwobrwyo am eu cyflawniadau ac nad ydynt yn cael eu dal yn ôl oherwydd eu cefndir.

1. Sut y mae COVID-19 wedi tarfu ar addysg?

Ar 20 Mawrth, cafodd ysgolion eu cau at ddibenion addysg statudol oherwydd y cyfyngiadau symud cenedlaethol a'r angen i gadw pellter cymdeithasol er mwyn delio â COVID-19. Cadwyd yr ysgolion ar agor i blant gweithwyr allweddol a phlant agored i niwed, ond cafodd y penderfyniad gryn effaith ar addysg y rhan fwyaf o'r disgyblion.

Roedd disgwyl i ysgolion ddatblygu rhaglenni dysgu ac addysgu ar-lein, a hynny drwy gyfrwng llwyfan digidol Hwb. Fodd bynnag, caiff ei gydnabod yn gyffredinol fod y pandemig wedi effeithio'n sylweddol ar ddysgwyr a fydd yn sefyll arholiadau yn 2021 o ran eu gallu i astudio ar gyfer y cymwysterau hyn.

Mae gwybodaeth gefndir ar y modd y mae COVID-19 wedi tarfu ar addysg a chymwysterau i'w gweld yn erthyglau Ymchwil y Senedd ar [16 Mehefin](#) a [7 Awst](#) 2020.

2. Trefniadau ar gyfer cymwysterau a gaiff eu dyfarnu yn 2021

Fel y dywedodd Kirsty Williams, y Gweinidog Addysg, yn ei llythyr at y Pwyllgor ynghylch y ddeiseb, mae Llywodraeth Cymru yn credu mai'r hyn fyddai orau i bob disgybl fyddai i arholiadau 2021 ddilyn y trefniadau arferol, ond y dylid cyflwyno rhai addasiadau i ystyried yr amser dysgu a'r amser a gollwyd yn yr ystafell ddosbarth. Dywedodd y Gweinidog wrth y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ym mis [Gorffennaf 2020](#):

It is absolutely my hope and it is my belief that the examination series next summer needs to go ahead, but we need to recognise that some modifications will be necessary for that to be fair.

Fel y corff rheoleiddio annibynnol, Cymwysterau Cymru sy'n gyfrifol am benderfynu ar y trefniadau ar gyfer dyfarnu cymwysterau. Fodd bynnag, o dan Ddeddf Cymwysterau Cymru 2015, wrth wneud hynny, rhaid i'r corff ystyried polisi Llywodraeth Cymru, yn unol â chyfarwyddyd y Gweinidogion.

Ar **15 Gorffennaf**, cyhoeddodd Cymwysterau Cymru gyfarwyddyd i CBAC, y corff dyfarnu, ar sut y dylai addasu cymwysterau TGAU a Safon Uwch a gaiff eu hasesu'r haf nesaf. Cyhoeddodd Cymwysterau Cymru ragor o gyfarwyddiadau i CBAC ar **6 Awst 2020**

Ar 1 Medi, **cyhoeddodd CBAC** sut y byddai'n addasu'r cymwysterau a gaiff eu dyfarnu yn yr haf 2021.

Mae Llywodraeth Cymru wedi comisiynu adolygiad annibynnol o'r hyn a ddigwyddodd yn dilyn y penderfyniad i ganslo cyfres arholiadau haf 2020 oherwydd COVID-19. Cadeirydd yr adolygiad yw Louise Casella, Cyfarwyddwr y Brifysgol Agored yng Nghymru. Wrth gyhoeddi'r adolygiad, **dywedodd y Gweinidog**:

Mae'n hanfodol bod gwersi yn cael eu dysgu yn sgil profiad eleni, er mwyn gallu llunio argymhellion a nodi materion i'w hystyried ar gyfer 2021.

Mae'r Gweinidog wedi gofyn i Louise Casella baratoi adroddiad dros dro ar ei phrif gasgliadau erbyn diwedd mis Hydref a chyflwyno'i hadroddiad a'i hargymhellion terfynol erbyn ganol mis Rhagfyr.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.